

PM 2005 RI (Dnr 140-3196/2005)

Arbetsinstruktion för donationsstiftelsegruppen

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Föreslagen arbetsinstruktion för Stockholms stads stiftelseförvaltning godkänns
med vad föredragande borgarråd anför – *bilaga*.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

I samband med kommunstyrelsens beslut den 27 augusti 2003 (Dnr 139-1913/2003) om att godkänna förslag till ny organisation för Stockholms stads förvaltning av donerade medel i stiftelseform, fick stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram ett förslag till särskild arbetsinstruktion för den donationsstiftelsegrupp som bildades.

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutade den 24 augusti 2005 att godkänna anmälan av redovisningen av arbetsinstruktionen inför behandling i kommunstyrelsen

Mina synpunkter

Staden förvaltar en ansenlig mängd stiftelser, s.k. donationsfonder, som inte har egen styrelse. Enligt stiftelselagen ligger syssломannaansvaret för dessa stiftelser hos kommunstyrelsen.

Tidigare beslut att bilda en särskild donationsstiftelsegrupp ger kommunstyrelsen bättre förutsättningar till full kontroll över stadens åtaganden vad gäller dessa donationsfonder och det fortsatta ansvaret för kommunstyrelsen avseende förvaltningen av donerade medel i stiftelseform säkerställs. Den nya organisationen skapar också förutsättningar för en förbättrad service till sökande kommunmedborgare; rutiner för uppföljning kan implementeras på ett enhetligt sätt; kompetensutvecklingen förbättras; förvaltningen blir mindre sårbar med ändamålsenlig bemanning, samt delegationsordningen kan kvarstå oförändrad.

Förslaget till arbetsinstruktion för donationsstiftelsegruppen tydliggör det formella mandatet/delegationsordningen från kommunstyrelsen och stadens ansvar att på bästa sätt förvalta, administrera och fördela dessa medel i enlighet med donatorernas vilja och stiftelsernas *ändamål* klargörs. Jag vill också framhålla vikten av att följa de rutiner för löpande rapportering till kommunstyrelsens ekonomiutskott som föreslås i arbetsinstruktionen.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

Föreslagen arbetsinstruktion för Stockholms stads stiftelseförvaltning godkänns med vad föredragande borgarråd anför – *bilaga*.

Stockholm den 23 november 2005

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Sten Nordin* (m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Det är bra att stadens förvaltande av stiftelser, så kallade donationsfonder, stramas upp och tydliggörs. Det grundläggande problemet är dock att staden överhuvudtaget är inblandade i förvaltandet av stiftelser i olika former.

Gjorda erfarenheter under det senaste året visar tydligt att den demokratiska insynen i stiftelser är undermålig. Detta har fått till följd att företrädare för socialdemokraterna och fackliga organisationer i bland annat Anna Johansson-Visborgs stiftelser utnyttjat den bristfälliga insynen och tillskansat sig attraktiva lägenheter och sommarhus.

Långsiktigt bör staden därför avveckla sitt engagemang i stiftelser eller genom permutationer överföra dessa till stadens reguljära verksamhetsformer där den demokratiska insynen fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Bakgrund

I samband med kommunstyrelsens beslut den 27 augusti 2003 (Dnr 139-1913/2003) om att godkänna förslag till ny organisation för Stockholms stads förvaltning av donerade medel i stiftelseform, fick stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram ett förslag till särskild arbetsinstruktion för den grupp som bildades.

Staden har påtagit sig ansvaret för donerade medel som ligger till grund för ett stort antal donationsstiftelser, d.v.s. donerade medel med särskilda ändamål som blivit registrerade i stiftelseform. I stiftelser är det viktigt att donators vilja i enlighet med urkunden uppfylls. Donationsstiftelserna skall ej förväxlas med de stiftelser för olika ändamål där Stockholms stad har agerat som stiftare.

Genom detta åtagande är kommunstyrelsen ytterst ansvarig och är registrerad förvaltare hos Länsstyrelsen. Beslutanderätten i samtliga åtgärder som ankommer på förvaltaren enligt stiftelselagen har enligt delegationsordningen överförs till chefen för finanssenheten.

Arbetsinstruktionen har även redovisats för kommunstyrelsens ekonomiutskott som har att besluta i frågor rörande donationsstiftelsernas ekonomi- och förmögenhetsförvaltning.

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutade den 24 augusti 2005 att godkänna anmälan av redovisningen av arbetsinstruktionen inför behandling i kommunstyrelsen.

2004-12-31 var antalet donationsstiftelser 203 varav 2 har egna styrelser. Det totala egna kapitalet uppgick till 714,4 mnkr varav utdelningsbart kapital utgjorde 30,5 mnkr. Avkastningen används till direktriktade ändamål och till ansökningsbara ändamål i huvudsak inom de sociala och kulturella områdena, samt utbildningsområdena. Antalet ansökningar om bidrag/stipendier uppgick 2004 till drygt 4.000 st. varav ca 3.100 utgör ansökningar avseende sociala ändamål. Av dessa ansökningar så beviljades cirka 47%. Totalt utbetalades år 2004 drygt 21 mnkr till 1.883 mottagare.

Donationsstiftelsegruppen bildades i juni 2004 i enlighet med kommunstyrelsens beslut och har att verka under föreslagen arbetsinstruktion, *bilaga*.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningens finanssenhet. Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutade den 24 augusti 2005 att anmäla redovisningen av arbetsinstruktionen inför behandling i kommunstyrelsen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 5 september 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stadsledningskontorets ekonomiavdelning har i enlighet med uppdraget i kommunstyrelsens beslut (Dnr 139-1913/2003) tagit fram ett förslag till särskild arbetsinstruktion för den grupp som inrättats för att säkerställa det fortsatta ansvaret för kommunstyrelsen avseende förvaltningen av donerade medel i stiftelseform. Arbetsinstruktionen har även redovisats för kommunstyrelsens ekonomiutskott som har att besluta i frågor rörande donationsstiftelsernas ekonomi- och förmögenhetsförvaltning.

Redovisningen av arbetsinstruktionen godkändes av ekonomiutskottet den 24 augusti 2005. Förslag till arbetsinstruktion återfinns i bilaga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningens finansenhet.

Bakgrund

I KS beslut (Dnr 139-1913/2003) om att godkänna förslag till ny organisation för Stockholms stads förvaltning av donerade medel i stiftelseform, fick stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram ett förslag till särskild arbetsinstruktion för den grupp som bildades.

Staden har påtagit sig ansvaret för donerade medel som ligger till grund för ett stort antal donationsstiftelser, d v s donerade medel med särskilda ändamål som blivit registrerade i stiftelseform. I stiftelser är det viktigt att donators vilja i enlighet med urkunden uppfylls. Donationsstiftelserna skall ej förväxlas med de stiftelser för olika ändamål där Stockholms Stad har agerat som stiftare.

Genom detta åtagande är kommunstyrelsen ytterst ansvarig och är registrerad förvaltare hos Länsstyrelsen. Beslutanderätten i samtliga åtgärder som ankommer på förvaltaren enligt stiftelselagen har enligt delegationsordningen överförs till chefen för finansenheten.

Arbetsinstruktionen har även redovisats för kommunstyrelsens ekonomiutskott som har att besluta i frågor rörande donationsstiftelsernas ekonomi- och förmögenhetsförvaltning. Redovisningen av arbetsinstruktionen godkändes av ekonomiutskottet den 24 augusti 2005.

2004-12-31 var antalet donationsstiftelser 203 varav 2 har egna styrelser. Det totala egna kapitalet uppgick till 714,4 Mkr varav utdelningsbart kapital utgjorde 30,5 Mkr. Avkastningen används till direktriktade ändamål och till ansökningsbara ändamål i huvudsak inom de sociala-, kulturella- och utbildningsområdena. Antalet ansökningar om bidrag/stipendier uppgick 2004 till drygt 4.000 st. varav ca 3.100 utgör ansökningar avseende sociala ändamål. Av dessa ansökningar så beviljades cirka 47%. Totalt utbetalades år 2004 drygt 21mkr till 1.883 mottagare.

Donationsstiftelsegruppen bildades i juni 2004 i enlighet med kommunstyrelsens beslut och har att verka under föreslagen arbetsinstruktion, bilaga.

Arbetsinstruktion donationsstiftelsegruppen

Innehållsförteckning	Sida
1. Stockholms stads åtagande	2
2. Verksamhetens omfattning	2
3. Bildande av donationsstiftelsegruppen	2
4. Donationsstiftelsegruppens ansvarsområden	3
5. Kapitalförvaltning	3
6. Direktiv/anvisningar	4
7. Rapportering	4
8. Finansiering	4

1. Stockholms stads åtagande

Stockholms Stad har påtagit sig ansvaret för donerade medel som ligger till grund för ett stort antal donationsstiftelser, d v s donerade medel med särskilda ändamål. Dessa stiftelser har som regel inte egna styrelser. Det s.k. syssломannaansvaret ligger därför enligt stiftelselagen hos kommun-styrelsen.

Som förvaltare är staden strikt bunden av donators vilja i enlighet med stiftelseförordnandet. I de fall ändringar är önskvärda måste staden söka s.k. permutation hos Kammarkollegiet. Donationsstiftelserna skall ej förväxlas med de stiftelser där Stockholms Stad har agerat som stiftare för olika ändamål.

Genom detta åtagande är Kommunstyrelsen ytterst ansvarig och är registrerad förvaltare hos Länsstyrelsen. Beslutanderätten i samtliga åtgärder som ankommer på förvaltaren enligt stiftelselagen har enligt delegationsordningen överförs till chefen för finansenheten.

2. Verksamhetens omfattning

Stiftelsernas *utdelningsverksamhet* riktar sig till Stockholms kommuns medborgare, elever och lärare i kommunala grund- och gymnasieskolor, förvaltningar samt organisationer. Vissa stiftelsers avkastning är direktriktade till angivna förvaltningar eller skolor. Andra stiftelsers avkastning är ansökningsbara för stadens medborgare, elever och organisationer.

Huvuddelen av stiftelsernas *ändamål* riktar sig till socialt behövande samt elever i kommunala grund- och gymnasieskolor. Därutöver finns ett fåtal stiftelser vars ändamål riktar sig till barnkoloniverksamhet, utsmyckning av Stockholm genom skulpturer och förskönande av stadshuset och andra fastigheter, välgörenhet och liknande ändamål samt två bostadsstiftelser.

3. Bildande av Donationsstiftelsegruppen

Bildandet av en särskild stiftelsegrupp har skett med målsättningen att förtydliga det formella mandatet/delegationsordningen från kommun-styrelsen och att säkerställa det fortsatta ansvaret för kommunstyrelsen avseende förvaltningen av donerade medel i stiftelseform. Organisatoriskt lyder donationsstiftelsegruppen under ekonomiavdelningens finansenhet inom stadsledningskontoret. Gruppen bestod vid bildandet i juni 2004 av en gruppchef och tre handläggare.

4. Donationsstiftelsegruppens ansvarsområden

Donationsstiftelsegruppen ges i uppdrag att ansvara för samtliga frågor rörande donerade medel i stiftelseform med anknuten förvaltning (per 2004-12-31 var det 201 st. stiftelser där Stockholm stad är utsedd att vara förvaltare) och stiftelser med egen förvaltning (per 2004-12-31 var det 2 st. stiftelser där egen styrelse är förvaltare).

Gruppen skall ansvara för följande:

- Bokföring och årsredovisning.
- Beredning av ansökningar och utdelning av bidrag och stipendier.
- Uppföljning av ändamålsuppfyllelse.
- Kommunikation med berörda förvaltningar.
- Information till förvaltningar och medborgare
- Permutationer.
- Hantering av skattefrågor och deklarationer.
- Informationslämning till tillsynsmyndighet.
- Delge kapitalförvaltare behov av direktavkastning och likviditetsplanering.

Målen med gruppens arbete skall vara att:

- Säkerställa att stiftelsernas medel särskiljs från Stockholms Stads medel och egendom.
- Säkerställa att bokförings- och stiftelselagen efterlevs.

- Skapa effektiva och enhetliga rutiner.
- Säkerställa att ändamålen efterlevs.
- Ge service till sökande kommunmedborgare.
- Öka medborgarnas kunskap och kännedom om stiftelserna i syfte att nå rätt destinatarer.
- Utgöra kompetenscentrum rörande stiftelsefrågor.
- Ombesörja att utdelningsbara medel blir utdelade.

5. *Kapitalförvaltning*

Stiftelseförordnandena styr upplägget av kapitalförvaltningen. Om inget annat regleras i stiftelseförordnandet kan en stiftelse ha en gemensam förmögenhetsplacering eller kapitalförvaltning med annan/andra stiftelser. Detta tillämpas för 196 av de 203 stiftelser som Stockholms Stad förvaltade per 2004-12-31. Finansenheten ansvarar för kapitalförvaltningen.

Placeringsregler, inriktning och maximal motpartsrisk finns reglerade i ett av Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutat placeringsreglemente. Placeringar ska generellt vara långsiktiga och omfattar aktier, räntebärande värdepapper och likvida medel.

Likviditetsprognos som visar flöden av verksamhetskostnader och utbetalningar av bidrag och stipendier skall upprättas och uppdateras löpande.

6. *Direktiv/ anvisningar*

Donationsstiftelsegruppen ansvarar för att ta fram och distribuera direktiv och anvisningar rörande ansökningsförfarande, urval av destinarer, dokumentation och återrapportering av hur utdelade medel har använts och ändamålen efterlevts.

7. *Rapportering*

Rapportering av verksamheten sker löpande till chefen för finansenheten. Tertiärs ekonomisk rapportering samordnas med finansenhetens rapportering av förmögenhetsförvaltningen till Kommunstyrelsens ekonomiutskott.

Årsbokslut upprättas och årsredovisning skickas till Länsstyrelsen årligen. Årsredovisningen är tillsammans med de uppgifter som är registrerade hos Länsstyrelsen de enda handlingar i stiftelserna som är offentliga handlingar.

8. *Finansiering*

Den del av Stockholm stads kostnader som avser förvaltning av stiftelserna skall täckas av stiftelserna. Därför sker debitering av kostnader som löne- och administrationskostnader för donationsstiftelsegruppen. Även finansenhetens kostnader för stiftelsernas kapitalförvaltning skall täckas av stiftelserna.